

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри МВ

голова Ради ФМВПС

 проф. Ольга БРУСИЛОВА

 доц. Віктор ГЛЕБОВ

Пр. № 1 від 29.08.24 р.

Пр. № 1 від 30.08.2024 р.

Програма атестаційного іспиту

**з “Історії та теорії міжнародних відносин”
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії**

Рівень вищої освіти бакалавр

Спеціальність 291 міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
(код і назва спеціальності (тей))

Інститут/факультет міжнародних відносин, політології та соціології
(назва інституту, факультету)

Програма з атестаційного іспиту з історії та теорії міжнародних відносин.
Одеса: ОНУ, 2024. 33 с.

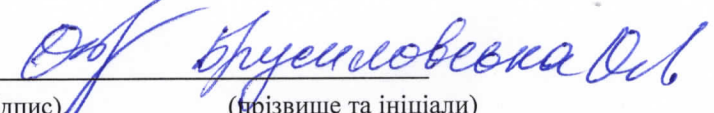
Програму схвалено на засіданні НМК ф-ту МВПС
Пр. № 1 від 30.08.2024 р. Олег ХОРОШИЛОВ

Розробники: **Брусиловська Ольга Іллівна, д. політ. н., проф., зав. кафедри міжнародних відносин; Майстренко Юлія Іванівна, к. політ. н., доц., доц. кафедри міжнародних відносин.**
(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників).

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин
Протокол № 1 від "29" серпня 2024 року

Завідувач кафедри
(Брусиловська О. І)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено із гарантом ОПП Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

 (Юлія МАЙСТРЕНКО)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестаційний екзамен за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії передбачає оцінювання результатів навчання та їх відповідності вимогам, визначених Стандартом та освітньо-професійною програмою.

ЛРН	ЗК, СК	Предмет
01	ЗК 1,6,10,11; СК 1,2,3,4,5,6,7,8,9	Політичні доктрини ХХ-ХХІ ст., Історія міжнародних відносин, Теорія міжнародних відносин
02	ЗК 4,5,8,9; СК 6,7,8	Проблеми регіональної безпеки Близького та Середнього Сходу
03	ЗК 4,5,8,9; СК 3,4,5,10	Вступ до фаху, Актуальні проблеми світової політики
04	ЗК 3,9; СК 4,6,7,10,11	Зовнішня політика країн Латинської Америци, Зовнішня політика країн Західної Європи, Зовнішня політика країн Східної Європи, Зовнішня політика США, Проблеми регіональної безпеки Близького та Середнього Сходу, Теорія та історія європейської інтеграції
05	ЗК 3,4,8; СК 2,3,9,10,13	Дипломатичний протокол та етикет, Консульська служба
06	ЗК 5,6; СК 5,6,10,11,12	Зовнішня політика країн Латинської Америци, Зовнішня політика країн Західної Європи, Проблеми регіональної безпеки Близького та Середнього Сходу
07	ЗК 2,3,6,7,11; СК 1,2,3,7,12	Дипломатичний протокол та етикет, Зовнішня політика США
08	ЗК 2, 4, 5, 9, 10; СК 1,2,3,6,7,10,11,13	Зовнішня політика і дипломатія країн Азії та Африки, Зовнішня політика України
09	ЗК 1,2,5,8,9,10; СК 2,3,6,7,8,13	Зовнішня політика України, Політичні доктрини ХХ-ХХІ ст., Теорія міжнародних відносин

10	ЗК 4,8,13; СК 1,7,11,12	Англійська мова
11	ЗК 3,4,7,11,12; СК 3,7,8,9	Зовнішня політика США, Зовнішня політика країн Східної Європи,
12	ЗК 9; СК 9,13	Англійська мова
13	ЗК 2,4,5,8,11,12; СК 4,7,8,12	Зовнішня політика країн Західної Європи, Історія міжнародних відносин
14	ЗК 3,4,6,10,11; СК 10,11,12,13	Дипломатичний протокол та етикет
15	ЗК 3,4,9; СК 1,3,10,13	Міжнародне право, Актуальні проблеми світової політики, Актуальні проблеми розвитку іberoамериканського світу
16	ЗК 2,3,4,7,11,12; СК 2,3,4,5,8,9,10,11	Консульська служба, Зовнішня політика і дипломатія країн Азії та Африки, Зовнішня політика України
17	ЗК 1,5,9,13; СК 6,7,12,13	Міжнародне право

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ

БЛОК 1. Природа міжнародних відносин та регіонального розвитку, крізь теоретичні дослідження міжнародних відносин та світової політики.

1. Школа «політичного ідеалізму».

Основні принципи школи «політичного ідеалізму»: моралізм (схильність людей до співробітництва), оптимізм (відсутність невідворотності конфлікту) та універсалізм (необхідність впровадження норм міжнародного права та посилення ролі міжнародних організацій). Принцип колективної безпеки як основний принцип ідеалістів. Постулат ролі міжнародного права та наголошення на значенні міжнародних організацій. Поняття міжнародного співтовариства, спільних інтересів. Необхідність скорочення військових арсеналів, контролю над озброєннями. Імператив пошуку невійськових шляхів вирішення міжнародних протиріч.

2. Школа «політичного реалізму».

Природний стан міжнародних відносин за «політичними реалістами». Державницький характер класичного реалізму. Категорії сили (power) та безпеки як ключові. Різноманітні трактування категорії сили. Імператив

національно-державних інтересів. Класики політичного реалізму. Баланс сили як ключовий підхід реалістів до проблем міжнародної безпеки. Дилема безпеки, концепція гри з нульовою сумою тощо. Розвиток реалізму на сучасному етапі. Структурний реалізм. Неореалізм.

3. Виникнення та формування неоліберальних ідей.

Концептуальне оформлення неолібералізму. Визначення різниці між лібералізмом та неолібералізмом. Трактатування цінності «свободи» в неолібералізмі. Становлення соціального лібералізму та роль кейнсіанства. Неоліберальні погляди Дж. К. Гелбрейта. Паризька школа неолібералізму, погляди Ж.-Л. Рюефа. Формування концептів «держави загального добробуту» та «соціальної ринкової економіки». Ордолібералізм як один із напрямів неолібералізму. Основні ідеї В. Ойкена, А. Мюллер-Армака, Л. Ерхарда. Австрійська школа неолібералізму: представники та основні ідеї. Внесок Чиказької школи в теорію та практику неолібералізму. Основні ідеї М.Фрідмана.

4. Головні ідеї представників неоконсерватизму.

Консерватизм у поглядах мислителів першої половини ХХ ст. Основні ідеї Ю.Еволи. Умови виникнення неоконсервативної політичної ідеології, її основний зміст та засновники. Соціальна база неоконсерватизму. Основні принципи економічної та соціальної політики неоконсерваторів. Характеристика основних моделей неоконсерватизму: «рейганоміка» та «тетчеризм». Зовнішньополітичні орієнтири неоконсерваторів кінця ХХ – поч. ХХІ ст. Зміст теорії «освіченого консерватизму» Г.- К. Кальтенбруннера.

5. Політичні ідеї представників доктрини глобалізму.

Етапи становлення та основні школи глобалізму. Класична школа глобалізму. Глобалізація та глокалізація у концепції Р. Робертсона. Школа гіперглобалістів. Революційний глобалізм К. Омае. Концепція «Плаского світу» Т.Л. Фрідмана. Основні позиції концепції глобалізму Дж. Ная та Р. Кеохейна. Політичні ідеї революційних глобалістів. Сутність нової епохи «фрагментації» за Дж. Розенау. Політичні ідеї представників скептичного підходу до глобалізації (П. Герст, Г. Томпсон, Р. Гілпін).

6. Основні ідеї сучасного націоналізму.

Історична еволюція та сучасні наукові школи націоналізму кінця ХХ - поч. ХХІ ст. (Е. Кедурі, Е.Д. Сміт, Е.А. Геллнер, Г. Кон). Типологія націоналізму Дж. Келласа: історичні та географічні типи, типи за формою та інтенсивністю діяльності. Ідеологічні концепції сіонізму (Т. Герцль). Ідеологічні засади та практика афроамериканського (М. Гарві, М. Л. Кінг, М. Літл, «Чорні пантери»), індійського (М. К. Ганді), антиколоніального та постколоніального націоналізмів (В. Дюбуа, М. К. Асанте).

БЛОК 2.Міжнародна безпека та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

1. Арабо-ізраїльський конфлікт та близькосхідний мирний процес.

Витоки конфлікту. Арабо-ізраїльські війни (1948-49, 1956, 1967, 1973, 1982). Близькосхідний мирний процес 1990-х років: міжнародні та регіональні

передумови. Мадридська мирна конференція (1991). «Мирний процес Осло» (1993–2000) та його підсумки. Ізраїльсько-сирійський та ізраїльсько-ліванській переговорні треки. План мирного врегулювання «Дорожня карта» (2003). Перемога ХАМАСу на виборах в ПНА (2005) та її наслідки. Війна Ізраїлю проти «Хизбалли» (2006). Військові операції Ізраїлю проти ХАМАСу; війна 2023 р. Основні проблеми палестинсько-ізраїльського врегулювання на сучасному етапі: Єрусалим, біженці, єврейські поселення.

2. Проблеми регіональної безпеки в зоні Перської затоки.

Регіон Перської затоки: геостратегічне та економічне значення. Регіональні центри сили (Саудівська Аравія, Іран, Ірак). Ірансько-іракська війна (1980–1988). Регіональний і міжнародний аспекти агресії Іраку проти Кувейту (1990). Війна у Перській затоці (1991). Режим санкцій щодо Іраку, еволюція іракської проблеми у 1990-ті роки. Події 11 вересня 2001 р. та їхній вплив на еволюцію близькосхідної стратегії США. Війна в Іраку (2003). Ядерна програма Ірану на початку ХХІ ст. Угода між Іраном та «шісткою» посередників 2015 року. Сучасна ситуація навколо іранської ядерної програми. Протистояння Ірану та Саудівської Аравії та його вплив на регіональні процеси.

3. Проблема ісламського фундаменталізму та радикалізму на Близькому Сході.

Визначення ісламського фундаменталізму. Поміркований та радикальний фундаменталізм. Причини поширення радикальної ісламістської ідеології в регіоні на сучасному етапі (економічний, політичний, ідеологічний та ін.). Ідеологія та діяльність радикальних ісламістських угруповань в регіоні: «Брати-мусульмани» (1928), «Хизбалла» (1982), ХАМАС (1987). Еволюція проблеми ісламського радикалізму після 11 вересня 2001 р. «Аль-Каїда», «Талібан» та війна в Афганістані (2001-2014). Феномен «Ісламської держави» (ІД). Боротьба із проявами ісламського радикалізму в регіоні: проблеми та перспективи.

4. «Арабська весна» та проблеми близькосхідної безпеки.

Передумови революцій в арабських країнах: проблема демократизації та політичної лібералізації, соціально-економічна нестабільність, етноконфесійні протиріччя та ін. Революційні події в Тунісі та Єгипті (2011). Заворушення в Бахреїні. Повалення режиму М. Каддафі в Лівії та його наслідки. Громадянська війна в Ємені. Позиція впливових регіональних (Туреччина, Саудівська Аравія, Іран) та міжнародних акторів (США, Росія, ЄС, Китай) щодо революцій в арабських країнах. Громадянська війна в Сирії (з 2011 р.). Вплив «Арабської весни» на регіональні процеси: дестабілізація низки країн, загострення сунітсько-шіїтських протиріч, поглиблення проблеми ісламського радикалізму та ін.

5. Регіональні організації на Близькому Сході та їхня роль у подоланні проблем регіональної безпеки.

Концепції інтеграції арабсько-мусульманського світу: панісламізм та панарабізм. Ліга арабських держав (1945) та її підходи до подолання проблем регіональної безпеки (арабо-ізраїльський конфлікт, війна в Іраку 2003 р.,

громадянська війна в Сирії та ін.). Оцінки ефективності діяльності Ліги. Рада співробітництва арабських держав Перської затоки (1981) та Союз арабського Магрибу (1989 р.). Організація ісламського співробітництва (1969): основні завдання, принципи роботи та напрямки діяльності.

БЛОК 3. Міжнародне співробітництво та взаємодія між міжнародними акторами.

1. Діяльність ООН на світовій арені.

Структура та повноваження Міжнародного Суду. Функції та діяльність Економічної та Соціальної Ради ООН. Повноваження та функції Секретаріату та Генерального секретаря ООН. Миротворча та посередницька діяльність ООН. Проблеми реформування ООН. Нові концептуальні засади з підтримки міжнародного миру та безпеки. Діяльність ЮНЕСКО, Міжнародна організація з міграції (МОМ).

2. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній та Південній Америці, Африці.

Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА), Південний спільний ринок (МЕРКОСУР), Африканське економічне співробітництво. Ліга Арабських Держав (ЛАД), Організація «Ісламська Конференція» (ОІК), Рада співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ)

3. Особливості розвитку інтеграційних процесів у Латинській Америці у другій половині ХХ століття.

Втілення моделі регіоналізму, запозиченої з європейського досвіду. Візит Шарля де Голля (1964). Договір Манагуа 1960 р. про створення Центральноамериканського спільного ринку ЦАСР (Гватемала, Гондурас, Коста-Ріка, Нікарагуа, Сальвадор). Договір Монтевідео про створення Латиноамериканської асоціації вільної торгівлі (ЛАВТ). Карибська асоціація вільної торгівлі 1968 р. КАРИКОМ. Андська група 1969 р. у складі Болівії, Чилі, Колумбії, Еквадору та Перу. Картахенська угода. Амазонський пакт 1978 р. Створення Латиноамериканської економічної системи (ЛАЕС, 1975). Створення Латиноамериканської асоціації інтеграції (ЛАІ). Група Ріо (1986). Протокол Кіто 1987 р. МЕРКОСУР 1991 р. у складі Бразилії, Аргентини, Уругваю та Парагваю. Асунсьйонський договір (1991) та договір Ору-Прету (1994).

4. Становлення та розвиток міжамериканської системи відносин у другій половині ХХ століття.

Міжамериканська система як механізм міжнародної співпраці з 1889 р. Доктрина «стримування комунізму» та військовий альянс США з латиноамериканськими країнами. Створення регіональної системи з гегемонією США. Конференція 1945 р. та прийняття Чапультепекського пакту. Конференція у Ріо-де-Жанейро 1947 р., закріплення принципів колективної оборони. Міжамериканський договір про взаємну допомогу

(Договір Ріо). ІХ Панамериканська конференція у Боготі 1947 р., створення ОАД. Принцип континентальної солідарності та цілковитого невтручання.

5. Організація американських держав (ОАД): основні етапи становлення та її роль в країнах Західної півкулі.

Цілі та статут організації. Перший етап (1948 – середина 1960-х рр.): Домінування США в ОАД. Доктрина несумісності та першочерговості. Роль ОАД у Кубинській кризі. Другий етап (1964-1972): Перша реформа організації. ІІІ Надзвичайна міжамериканська конференція у Буенос-Айресі про доповнення статуту організації. Заміна концепції колективної військової безпеки на систему колективної економічної безпеки. Договір Тлателолко про створення без'ядерної зони в країнах Латинської Америки (1967). Третій етап (1973-1979). Резолюція ідеологічного плюралізму. Протокол Сан-Хосе 1975 р. Проект конвенції про економічну колективну безпеку для розвитку країн Західної півкулі. Четвертий етап (1982-1991): Фолклендська криза 1982 р. Створення Контадорської групи 1983 р. Реформа ОАД 1985 р. XXI сесія Генеральної Асамблеї ООН щодо ОАД, резолюція №1080 (1991).

БЛОК 4. Зовнішня політика держав та взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою.

1. Обертання країн Східної Європи з суб'єкта на об'єкт міжнародних відносин наприкінці 40-х – у 70-х роки ХХ століття.

Провал американської доктрини «стримування» (1946-1948) та остаточний перехід Східної Європи у сферу домінування СРСР. Складення головних інструментів радянської політики в регіоні (РЕВ, 1949 р.; ОВД, 1955 р.). Конфлікт «Сталін – Тіто» (1948-1953). Особливості американської політики «звільнення» (1951-1956): доктрина та таємні операції ЦРУ («Вулкан», ПНР; «РЕД КЕП/РЕД СОКС», «Просперо», «Вето», ЧССР; «Фокус», УНР). - Відносини ФРН з країнами Східної Європи за доктриною Хальштейна (1955). Угорська криза 1956 р. Пошуки наддержавами нової стратегії у регіоні. Доктрина «мирного включення» (США, 1961) та «доктрина Брежнєва» (СРСР, 1957-1968). «Доктрина Соколовського» (доктрина превентивного ядерного удару, 1962). Л. Джонсон про політику «наведення мостів» (1964). Чехословацька криза 1968 р. Поправка Джексона-Веніка, 1974/75. Формування особливої позиції західноєвропейських країн у східноєвропейському питанні. «Доктрина Шредера» (1962). Нова східна політика В. Брандта (1969) та Г. Шмідта (1974). Відносини Китаю з країнами регіону: спільні та відмінні риси.

2. Східна Європа в роки антирозрядки та радянської перебудови.

«Доктрина диференціації» (1976) та політика адміністрації Р. Рейгана в Східній Європі. Польська криза 1980-1983 рр.: міжнародний аспект. Економічні санкції проти Польщі (1981-1986). Монографія З. Бжезинського «Великий провал. Народження та смерть комунізму в ХХ столітті» (1989). «Доктрина Синатри» – нова ера у радянській політиці у Східній Європі. Відносини ФРН з країнами регіону: формування особливої стратегії ФРН у східноєвропейському питанні. Канцлер Гельмут Коль (ХДС)

за посилення ролі ФРН у НАТО (1982). Ініціатива ФРН та ЧССР щодо створення зони, вільної від хімічної зброї (1985). Приєднання ФРН до програми СОІ (1986). Перший візит голови ДР НДР Еріха Хонеккера у ФРН (1987). Мирні демонстрації у НДР (1989). Відставка Е. Хонеккера; Егон Кренц. Руйнація Берлінської стіни (9 листопада 1989). «Оксамитова революція» у Чехословаччині (листопад 1989). Об'єднання Німеччини (3 жовтня 1990).

3. Українсько-російські конфлікти.

Еволюція українсько-російських відносин. Основні проблеми двосторонніх відносин. Проблема Чорноморського флоту. Економічний чинник двосторонніх відносин. Відносини у чотирикутнику Україна – Росія – ЄС – НАТО. Розвиток двосторонніх відносин з початку російської агресії у 2014 р. Повномасштабна військова агресія РФ: причини та значення.

4. Чорноморський регіон у зовнішній політиці України.

Значення Чорноморського регіону для України. Геополітичний, військово-стратегічний, економічний, екологічний та гуманітарний виміри міжнародних відносин в Чорноморському регіоні. Співвідношення елементів співробітництва й суперництва. Участь України в Чорноморському Економічному Співробітництві. Зростаюча роль Туреччини в Чорноморському регіоні. Українсько-турецькі відносини. ГУАМ. Україна та регіональні конфлікти. Вплив анексії Криму на регіональну безпеку та зовнішню політику України.

5. Політика США щодо країн Латинської Америки у 60-90 роки ХХ століття.

Доктрина Джонсона - Манна як виправдання інтервенцій у країни Центральної Америки (1965). Гуамська доктрина Р. Ніксона (1969), диференційований підхід та визначення основних союзників у регіоні: Бразилія та Аргентина. Політика зрілого партнерства (1969). Доповідь Рейгана «Нова міжамериканська політика у 80-ті роки»/«Документ Санта-Фе» (1980). Теорія конфліктів низької ефективності та доктрина неоглобалізму (Доктрина Рейгана, 1985). Застосування Доктрини Рейгана під час інтервенції США у Гренаду (1983) і Панаму (1989). Миротворча операція на Гаїті 1991 р. «Ініціатива для Америк» (План Буша, 1990) як лібералізація торгівлі на американському континенті. Роль НАФТА та АЛКА як інструментів консолідації країн Західної півкулі.

6. Особливості зовнішньої політики провідних країн Латинської Америки наприкінці ХХ століття.

Шокова терапія Ф. Коллор де Мело у Бразилії. Правління Е. Кардозу та його концепція «президентської дипломатії». Візит Ф. Кардозу до України (1995) та співробітництво двох країн. Роль Бразилії у регіоні та світі наприкінці ХХ ст. Аргентина в період правління Х. Перона: хустисіалізм та перонізм. Доктрина «третього шляху» у зовнішньополітичній концепції Аргентини. Зовнішня політика Аргентини (1982-1989). Фолклендська криза 1982 р. Міжнародна реакція та шляхи її вирішення. Прихід до влади К. Менема та його реформи в Аргентині. Зовнішня політика Мексики (1970-1988).

Правління К. Салінаса де Гортарі (1988-1994). Роль Мексики як посередника між США та Латинською Америкою.

БЛОК 5. Природа та механізми міжнародних комунікацій.

1. Протокол і етикет – культура міжнародного спілкування.

Поняття «етикет», «протокол», «дипломатичний протокол», «діловий протокол». Історичні умови виникнення та використання термінології. Витоки і еволюція протокольно-етикетних правил, їх місце і роль у розвитку сучасного міжнародного співробітництва. Протокол і етикет як відображення норм міжнародного права і традицій міжнародної ввічливості. Принцип взаємності у протоколі міждержавних відносин. Навички та культура участі у міжнародних комунікаціях.

2. Протокол – упорядкована ієрархія.

Дипломатичне старшинство. Історія становлення і проблеми впорядкування дипломатичної ієрархії: «Віденський регламент» (1815 р.), «Аахенський протокол» (1818 р.), Конвенція про дипломатичні зносини (1961 р.). Критерії дипломатичного старшинства. Класи дипломатичних представників. Колективне старшинство дипломатичних представників. Старшинство між главами дипломатичних представництв та владою країни перебування. Дипломатичні ранги та посади. Старшинство дипломатів всередині дипломатичного представництва.

3. Служба протокольного забезпечення України

Про державний протокол і церемоніал України. Служба Державного Протоколу та Церемоніалу Адміністрації Президента України. Протокольне та організаційне забезпечення офіційних заходів міжнародного характеру за участю Президента України.

4. Символи державного суверенітету у світі та в Україні.

Загальноприйняті міжнародні норми у використанні ключових державних символів. Державні символи України: Державний Прапор України, Державний Герб України, Державний Гімн України. Державні символи Президента України. Прапор (штандарт) Президента України, Знак Президента України, Гербова печатка Президента України і Булава Президента України.

5. Культура гостинності. Гостьовий етикет.

Протокольне забезпечення візиту іноземної делегації. Підготовка програми перебування зарубіжних гостей. Складові програми: зустріч у першому пункті перебування на території країни, правила розсадки в автомобілі, зустріч в столиці, розміщення, ділова частина програми, контакти з посольствами та консульствами, представницькі заходи, знайомство зі столицею, поїздка по території країни, офіційні проводи. Особливості організації візитів на найвищому та високому рівні. Категорії характер і формат візитів. Планування та організація візитів офіційних осіб за кордон. Прийоми. Поняття, значення і види прийомів: офіційні і неофіційні, з розсадженням і без розсадження, денні ("келих шампанського", "келих вина", сніданок) і вечірні (обід, "обід-буфет", "коктейль", "фуршет", вечерю, чай,

"жур фікс"). Підготовка прийому: вибір виду та місця проведення, обладнання приміщення для прийому, списки запрошених, складання меню. Правила оформлення і розсилка запрошень. Відповіді на запрошення. Порядок проведення прийому з розсаджуванням гостей. План розсадження і кувертна картка. Правила розсаджування на чоловічих прийомах, жіночих і змішаних. Сервіровка столу і обслуговування. Сценарій прийому. Обмін промовама і тостами. Особливості проведення прийомів без розсадки. Правила етикету для гостей і господарів. Прихід на прийом і відхід з прийому. Зустріч гостей. Культура поведінки за столом. Проводи гостей.

БЛОК 6. Взаємодії окремих країн та регіонів.

1. Основні напрямки зовнішньої політики Великої Британії наприкінці 40-х – у 80-х рр. ХХ ст.

Зовнішньополітична діяльність лейбористського уряду К. Етлі (1945-1951 рр.). Концепція "Трьох кіл" У. Черчилля. Близькосхідна політика А. Ідена. Суецька криза 1956 р. Діяльність урядів Г. Макміллана (1957-1963 рр.) і А. Дуглас-Х'юма (1963-1964 рр.). Європейська економічна співдружність (ЄЕС) і Велика Британія. Зовнішньополітичні концепції і практика уряду М. Тетчер (1979-1990 рр.).

2. Зовнішня політика Великої Британії у 1990-і роки - на сучасному етапі.

Зовнішньополітична діяльність уряду Дж. Мейджора (1990-1997 рр.). Зовнішньополітичні концепції та діяльність уряду Т. Блера (1997-2007 рр.). Зовнішньополітична діяльність уряду Г. Брауна (2007-2010 рр.). Зовнішньополітичні концепції та діяльність уряду Д. Кемерона (2010-2016 рр.). Референдум щодо членства Великої Британії в ЄС (2016 р.). Політика уряду Т. Мей в контексті процесу «Brexit».

3. Зовнішня політика Франції наприкінці 40-х – у 80-х рр. ХХ ст.

Зовнішня політика ІV Республіки (1946-1958 рр.). Саарське питання і французько-німецькі стосунки. Створення Європейського об'єднання вугілля і сталі (ЄОВС) (1952 р.). Створення Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) (1957 р.). Алжирська проблема. Зовнішня політика V Республіки у 1960-і - 1970-і рр. Зовнішньополітичні погляди президента Ш. де Голля (1959-1969 рр.) і концептуальне оформлення зовнішньополітичного курсу Франції. Зовнішньополітичні підходи президента Ж. Помпіду (1969-1974 рр.). Зовнішньополітичні підходи президента В. Жискард'Естена (1974-1981 рр.). Основні напрямки зовнішньої політики президента Ф. Міттерана у 1980-х рр.

4. Зовнішня політика Франції у 1990-і роки - на сучасному етапі.

Зовнішньополітичні підходи президента Ф. Міттерана у першій половині 1990-х рр. Зовнішньополітичні підходи президента Ж. Ширака (1995-2007 рр.). Зовнішньополітичні підходи президента Н. Саркозі (2007-2012 рр.). Зовнішньополітичні підходи президента Ф. Олланда (2012-2017 рр.). Зовнішньополітичні підходи президента Е. Макрона.

5. Зовнішня політика Німеччини у 1990-і роки - на сучасному етапі.

Об'єднана Німеччина і формування нової системи міжнародних відносин. Зовнішньополітичні концепції та практика канцлера Г. Коля у першій половині 1990-х рр. Зовнішньополітичні погляди канцлера Г. Шредера (1998-2005 рр.). Зовнішньополітичні підходи канцлера А. Меркель.

БЛОК 7. Аналіз міжнародної ситуації, джерел інформації про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

1. Євроінтеграційні проекти першої половини ХХ ст.

Сполучені Штати Європи графа Калергі та розвиток пан-європейського руху. Проект А. Бріана. Ідеї європейського федералізму. Федералістське об'єднання Європи як альтернатива тоталітаризму та гегемонізму («Маніфест за новий порядок» А. Марка, «Маніфест Вентотене» А. Спінеллі та Е. Россі, статті «Сполучені Штати Європи» Л. Ейнауді, «Маніфест Європейського Опору» А. Спінеллі, Е. Коломбо, А. Марка, Дені де Ружмона, А. Брюгманса).

2. Передумови та початок інтеграційних процесів в Європі після Другої світової війни

Передумови інтеграційних процесів в Європі після Другої світової війни. Вплив воєнно-політичних, економічних та ідеологічних чинників на політичні процеси в повоєнній Європі. Промова У. Черчилля у Цюріху (1946 р.). Європейський рух і створення Ради Європи. Інтеграція як спосіб подолання конфліктності на європейському континенті. План Маршалла (1948) та початок європейської економічної інтеграції (Організація європейського економічного співробітництва, Європейський платіжний союз) та воєнно-політичної інтеграції (Західноєвропейський Союз). Меморандум Ж. Монне та Декларація Р. Шумана 9 травня 1950 р. Роль Франції у Європейському будівництві. Де Голль та його концепція «Європа вітчизн». Франко-німецьке зближення. Паризька угода (1951) та створення Європейського об'єднання вугілля та сталі (ЄОВС). Цілі та інститути ЄОВС. Римські угоди (1957) та створення Європейського економічного Союзу (ЄЕС) та Євроатому.

3. Зовнішня політика республіканських адміністрацій Р. Рейгана та Дж. Буша.

Зовнішньополітичні установки адміністрації Р. Рейгана. Перехід до конфронтаційно-силових методів у зовнішній політиці. Збройні акції в Гренаді, Лівані та Лівії. Новий етап гонки озброєнь. СОІ. Зміни у зовнішньополітичному курсі США у другій половині 1980-х років. Радянсько-американські відносини. Зустрічі на вищому рівні. Угода з РСД - РМД. Договір про скорочення СНО. Роль американської дипломатії у загальноєвропейському процесі та об'єднанні Німеччини. США і «оксамитові революції» в Східній Європі. Політика США в регіональних конфліктах (Афганістан, Намібія, арабо-ізраїльський конфлікт, Перська затока). «Буря в пустелі». Особливості зовнішньої політики адміністрації Дж. Буша. «Новий світовий порядок».

4. Зовнішня політика США при адміністрації У. Клінтона.

Зміна геополітичної ролі США наприкінці 1980-х - на початку 90-х рр. США як єдина наддержава. Закінчення «холодної війни»: уроки та наслідки для зовнішньої політики й дипломатії США. Американська зовнішньополітична думка про місце та роль США в світі після «холодної війни». Основні цілі та пріоритети зовнішньої політики США у 1990-ті рр. «Доктрина розширення» (доктрина Клінтона). Основні регіональні напрямки сучасної зовнішньої політики США: Європа (євроатлантичне партнерство і НАТО); АТР (Китай, Японія); Близький Схід (Єгипет, Ізраїль, палестинська проблема); Південна Азія (Індія, Пакистан); нові незалежні держави колишнього СРСР (СНД, Росія, Україна); Латинська Америка; Африка.

5. Політика США на пострадянському просторі. Американо-російські відносини у 1990-ті роки.

Політика США щодо СРСР на останньому етапі його існування. «Дворівнева дипломатія» США. Дискусія у Вашингтонській адміністрації стосовно підходів до ситуації в СРСР. Дипломатичне визнання США колишніх радянських республік. Основні регіональні напрямки політики США на пострадянському просторі: Молдова, Білорусь, країни Балтії, кавказькі держави, країни Середньої та Центральної Азії. Політичні, економічні, військово-стратегічні, ідеологічні аспекти американської регіональної політики. Концептуальні основи політики США на пострадянському просторі. Еволюція американо-російських відносин у 90-ті рр.

БЛОК 8. Зовнішня політика України та інших держав і регіональних систем.

1. Геополітичне становище України. Концепція, основні принципи й пріоритети зовнішньої політики незалежної України.

Особливості геополітичного становища України. Цивілізаційна роль України. Багатовекторність. Україна як середня держава. Концептуальні основи зовнішньої політики України. Ключові документи. Принцип позаблоковості vs євроатлантична орієнтація. Принцип територіальної цілісності. Несилові методи здійснення зовнішньополітичного курсу. Без'ядерний статус України. Регіоналізація зовнішньої політики України.

2. Зовнішня політика КНР.

Зовнішньополітичний механізм Китайської Народної Республіки. Сучасне геополітичне становище Китаю: особливості географічного розташування та потенційні можливості впливу КНР в регіоні Східної, Південно-Східної та Центральної Азії. Економічний та військовий потенціал. Концептуальні засади ЗП КНР. Розвиток двосторонніх відносин з США, Російською Федерацією, Японією. Територіальні проблеми у відносинах з Японією та Індією. Зростання впливу КНР в регіоні ПСА, роль хуацяо в економічному розвитку країн ПСА. Перспективи розвитку КНР та стратегія ЗП КНР у XXI ст. Участь КНР у міжнародних та регіональних організаціях. Зовнішня політика КНР в контексті рішень XVIII з'їзду КПК. Дипломатична служба КНР. Особливості національного стилю ведення політичних переговорів.

3. Зовнішня політика Японії.

Зовнішньополітичний механізм Японії. Особливості політичного та економічного розвитку Японії після Другої світової війни. Стратегічне співробітництво між Японією та США. Сучасний економічний та військовий потенціал Японії. Стратегія ЗП Японії в ХХІст. Розвиток двосторонніх відносин Японії та КНР. Участь Японії в шестисторонніх переговорах з проблеми розробки ядерної зброї в КНДР. Рівень впливу Японії в ПСА. Розвиток двосторонніх відносин між Японією та США наприкінці ХХ-го, та в ХХІст. Територіальні проблеми у зовнішній політиці Японії. Проблемні питання зовнішньої політики Японії у ХХІ ст. Дипломатична служба Японії. Особливості національного стилю ведення політичних переговорів.

4. Зовнішня політика Індії та Пакистану.

Економічний та військовий потенціал Індії, особливості розвитку країни після розпаду СРСР - стратегічного партнера Індії періоду «холодної війни» Концепція Н. Рао «погляд на Схід» та розвиток відносин з країнами ПСА - набуття статусу повноправного діалог-партнера АСЕАН. Участь Індії в інших регіональних організаціях (СААРК, БІМШТЕК). Розвиток відносин з КНР - спроби вирішення територіальних проблем. Розвиток відносин з РФ - формування та розвиток стратегічного партнерства. Розвиток двосторонні відносин з США. Концептуальні засади розвитку індійсько-американського співробітництва у поданні індійської та американської сторони. Стратегія ЗП Індії в ХХІ ст. Двосторонні відносин між Індією та Пакистаном. Кашмірське питання: історія та сучасний стан вирішення проблеми. Дипломатична служба Індії. Особливості національного стилю ведення політичних переговорів.

5. Зовнішня політика Ісламської Республіки Іран.

Особливості політичного та економічного розвитку Ірану після Ісламської революції 1978-1979 рр. Сучасний економічний та військовий потенціал Ірану. Стратегія ЗП Ірану. Зовнішньополітична концепція президента ІРІ С. М. Хатамі. Курс на вступ до ВТО та розвиток економічних відносин з Заходом. Ядерна програма ІРІ і її вплив на зовнішню політику. Позиція ІРІ на події «арабської весни». Сучасна регіональна політика ІРІ. Еволюція розвитку відносин з країнами ЄС. Проблема розподілу Каспійського моря у відносинах Ірану, РФ, Азербайджану, Казахстану та Туркменістану. Політика Ірану у розвитку взаємовідносин з Афганістаном та Іраком після проведення військових операцій США у цих країнах. Розвиток взаємовідносин з арабськими державами Перської затоки (Іран та країни РСАДПЗ).

6. Зовнішня політика Туреччини.

Дипломатична служба Туреччини. Сучасний економічний та військовий потенціал Туреччини. Ісламський фактор в політичному розвитку країни. Геополітичні претензії Туреччини в регіоні Причорномор'я та Центральній Азії. Туреччина на шляху до ЄС. Розвиток взаємовідносин між Туреччиною та країнами ЄС. Кіпрська проблема у відносинах між Туреччиною та Грецією. Створення та розвиток ОЧЕС. Розвиток двосторонніх відносин між Туреччиною та США. Позиція країни щодо проведення військових операцій в

Афганістані, Іраку та Сирії. Курдська проблема в розвитку Туреччини. Концепції та стратегія ЗП Туреччини в ХХІст.

БЛОК 9. Проблеми міжнародних відносин крізь сучасні теорії та концепції.

1. «Біологізація» міжнародних відносин.

Біологічні, фізіологічні трактування міжнародних відносин. Біхевіоризм як нова течія у дослідженні міжнародних відносин. Вплив теорії Чарльза Дарвіна на розуміння міжнародних відносин. Соціал-дарвінізм та його феномен. Херберт Спенсер. Мальтузіанство. Внесок Зігмунда Фрейда у розуміння природи міжнародних відносин, міжнародних конфліктів зокрема. Категорії агресії та фрустрації. Розвиток цього напрямку у роботах Едварда Гловера, Гарольда Ласуелла та Конрада Лоренца.

2. Системний підхід до міжнародних відносин.

Специфіка системного підходу та системного аналізу у вивченні міжнародних відносин. Головні принципи системного аналізу. Поняття структури системи. Структура глобальної системи міжнародних відносин у пост-біполярний період. Внутрішнє та зовнішнє середовища системи. Категорії середовища, базису та надбудови. Поняття елементів, центрів сили та центр-силових взаємовідносин. Функція компенсаторних процесів. Закон гомеостазису системи. Типологія систем міжнародних відносин.

3. Функціоналізм.

Теоретичні підвалини концепції функціоналізму. Девід Мітрані. Акцент на пошук шляхів до співробітництва. Заклик до деполітизації міжнародних відносин. Приклади неполітичного співробітництва акторів на міжнародній арені. Наголос на необхідності відходу міжнародних відносин від суто міждержавних. Наднаціональні та суб-національні функціональні проекти. Будування відносин знизу догори. Поступовість реформування міжнародних відносин. Концепція «спільного проекту». Конкретно-історичні приклади успішних функціональних проектів.

4. Доктрина фемінізму: сутність та представники.

Історичні витоки формування сучасного феміністичного доктринального підходу. Сутність та еволюція доктрини фемінізму. Фемінізм «першої хвилі» (Е. Гольдман, К. Цеткін, А. Колонтай): основні політичні ідеї. Фемінізм «другої хвилі» (С. де Бовуар, Б. Фрідан): головні проблеми, відображені у роботах представників. Ідеї представників «третьої хвилі» (Р. Уолкер, С. Фалуді, А. Менегетті). Сучасний феміністський підхід до вивчення зовнішньої політики та міжнародних відносин.

БЛОК 10. Іноземна мова на професійному рівні.

1. United Nations Communications. Formal letters. Informal Letters. Verbal Notes.

The Compositional Design and Language of Formal & Informal Letters, Verbal notes. Identifying different types of diplomatic correspondence, their style and

composition. Translation of Formal, Informal letters and Verbal notes into English. Drafting Verbal Notes and Formal/Informal letters.

2. Diplomatic Communications between States. Memoranda. Personal Notes. Communiqué.

The Compositional Design and Language of the five forms of written official communications. Their structure and form. Translation into English. Writing notes. Identifying different types of diplomatic correspondence, their style and composition.

3. Other Diplomatic Acts. Agreement. Aggregation. Letters of Credence and Recall. Consular Commission and Exequatur.

The Compositional Design and Language of Agreement, Consular Commission and Exequatur, Credentials and Letters of Recall. Identifying the lay-out of agreement, consular commission, credentials, letters of recall and their lexical and stylistic peculiarities. Translation of these diplomatic acts into English. Drafting the text of these diplomatic acts.

4. On the Job Market. Networking.

Target language: "On the Job Market". Knowing the difference between socializing and networking. Job search at job fairs. Identifying the stages in the job search. Talking about what makes a successful job interview. Students' reports on the topic" The most bizarre questions asked during interview." Practicing phone and Skype Interview. Reading about the 21st Century skills. Searching and analysing information on the topic on the World Economic Forum website. Identifying hard and soft skills. Discussing skills the employers seek in the employees. Watching Ted-Talk and identifying the skills the speakers are talking about. Leaving voicemails. Leaving messages and taking notes of messages. Knowledge of shortened forms and symbols.

БЛОК 11. Прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав.

1. Зовнішня політика країн Центральної та Південно-Східної Європи у 90-х роках ХХ століття.

Регіональні організації 1990-х рр., причини їх неефективності (ЦЄІ, листопад 1989; Вишеградська група, 1991; ЦЕФТА, 1992; ЧЕС, 1992 – ОЧЕС, 1998; Пакт стабільності для Південно-Східної Європи, 1999). Югославська криза: міжнародний аспект. Операція «Шарп Гард» в Адріатичному морі (1992). ЄС та США визнали Боснію та Герцеговину як нову державу. Вашингтонська угода про створення мусульmano-хорватської федерації Боснії та Герцеговини (МХФ, 1994). Операція НАТО «Блакитний меч» проти боснійських сербів (1994). С. Мілошевіч, Ф. Туджман та А. Ізетбеговіч підписали Загальну рамкову угоду про мир у Боснії та Герцеговині (Дейтонські домовленості, 21 листопада 1995). Мандат місії миротворців Сили зі стабілізації (SFOR, 1997) продовжено на невизначений час. Загострення кризи в Косові. Створення Контактної групи з питання Косово (9 березня 1998). Угода Холбрука – Мілошевіча (жовтень 1998). Операція НАТО «Союзницька сила» (24 березня - 10 червня 1999). Рішення РБ ООН №

1244: введення в Косово Міжнародних військових сил з підтримання миру (KFOR, 10 червня 1999). Охридська угода (2001). Операція НАТО «Основний урожай».

2. «Східний» напрямок зовнішньої політики країн ЦСЄ та ПСЄ на сучасному етапі.

Складення регіону «Нова Східна Європа» (Україна, Білорусь, Молдова), його характеристики та відносини з країнами «старої Східної Європи». Місце незалежної України у політиці країн східноєвропейського регіону. Постанова ВРУ «Про основні напрямки зовнішньої політики України» (2 липня 1993). Зовнішньополітична модель «України як моста між Заходом та Сходом» (політика багатовекторності, 1994-2002). Україна – асоційований член ЦЄІ (1994). Друга зовнішньополітична програма України (програма Кучми): «багатовекторна політика» (1996). Меморандум про стратегічне партнерство Польщі та України (1996). Мадридська «Хартія про особливе партнерство між НАТО та Україною» (1997). Угода про партнерство та співробітництво України з ЄС (ратифікована в 1998 р.). Єврорегіон «Карпати», 1993 (Польща, Румунія, Словаччина, Угорщина, Україна). Єврорегіон «Буг», 1995 (Білорусь, Польща, Україна). Єврорегіон «Нижній Дунай», 1998 (Молдова, Румунія, Україна). Єврорегіон «Верхній Прут», 1999 (Молдова, Румунія, Україна). Створення Спільноти демократичного вибору (Україна, Грузія, Молдова, Литва, Латвія, Естонія, Румунія, Словенія, Македонія) (2005). «Східне Партнерство» (2008). Угоди щодо стабілізації та асоціації (SAA) (Грузія, Молдова, Україна). Індивідуальний план партнерства з НАТО (Молдова) та «прискорений діалог» (Україна).

3. Відносини країн ЦСЄ та ПСЄ з ЄС та НАТО на сучасному етапі.

Програма допомоги посткомуністичним країнам на шляху до ринкової економіки: ФАРЕ (1989). «Копенгагенські критерії» (1993). «Порядок денний 2000» (1997). Вступ 10 країн-новачків в ЄС (1 травня 2004). Операція «Алтея»: EUROFOR заступили місце SFOR (НАТО) у Боснії та Герцеговині (2005). Болгарія та Румунія – члени ЄС (2007). EULEX в Косові й Метохії (2008-2009). Угоди щодо стабілізації та асоціації (SAA) з Албанією, Македонією, Сербією та Чорногорією. Хорватія – член ЄС (2013). «Партнерство заради миру» (1994). Військова місія НАТО в Косові (KFOR) та гуманітарна місія НАТО в Албанії (AFOR) (1999). Польща, Угорщина, Чехія – члени НАТО (12 березня 1999). Операція НАТО з підтримки миру в Македонії (2001). Адріатична хартія США з Албанією, Македонією, Хорватією (2003). Словаччина, Словенія, Болгарія, Румунія, Литва, Латвія, Естонія – члени НАТО (2004). Албанія та Хорватія – члени НАТО (2009). Чорногорія – член НАТО (2017). Плани дій Македонії та Боснії й Герцеговини по підготовці членства в НАТО (ПДЧ).

БЛОК 12. Навички перекладу з фахової тематики.

1. Business across Cultures.

Talking about Business Culture. Identifying cross-cultural skills.

2. Business Correspondence.

Definition and Principles. Identifying the structure and purpose of Business Correspondence related to job search. Distinguishing the main types of the cover letter and resume.

БЛОК 13. Дискусії з проблем міжнародних відносин.

1. «Холодна війна» в Європі у другій половині 1940-х років.

Доктрина Трумена. Політичні аспекти «плану Маршалла». Комінформ. Берлінська криза. Саарська проблема. Рада Європи. Паризька конференція. Вашингтонські угоди щодо Німеччини. Розкол Німеччини, створення ФРН та НДР. План Шумана. План Плевена. Брюссельський пакт. Створення Атлантичного пакту.

2. Відносини великих держав наприкінці 1950-х – на початку 1960-х років.

Радянсько-американські відносини наприкінці 50-х рр. Берлінська криза. Зрив Паризької наради в верхах. Карибська криза. Зміни в зовнішній політиці США та СРСР. Радянсько-китайські відносини: від союзу до конфлікту. Албанське питання. Голлізм та зовнішня політика Франції. Америко-французькі відносини. Криза «Загального ринку». Вихід Франції з воєнної організації НАТО. Велика Британія: від імперії до пошуків нової ролі в світі. Британія та ЄЕС. Співдружність Націй.

3. Війна у В'єтнамі та мирне врегулювання.

В'єтнамський конфлікт та міжнародні відносини в Південно-Східній Азії. Втручання США та їх союзників у конфлікт. Міжнародне визнання Тимчасового революційного уряду Республіки Південний В'єтнам. Переговори про мирне врегулювання. В'єтнамська проблема та відносини в трикутнику США-СРСР-КНР. Паризькі угоди 1973 р. Завершення конфлікту та міжнародні відносини в Індокитаї.

4. «Розрядка» в міжнародних відносинах 1970-х років.

Проблема обмеження стратегічних озброєнь. Радянсько-американські переговори та домовленості. Радянсько-французькі відносини. Загальноєвропейський процес. Конференція в Гельсінкі та Заключний Акт РБСЄ. Економічні відносини Схід-Захід. Проблеми та протиріччя розрядки. Західна Європа в міжнародних відносинах 1970 – початку 80-х рр. Становлення європейського центру сили. Розширення ЄЕС. Інтеграційні процеси в Європі. Зміни в зовнішній політиці Англії, Франції та ФРН.

5. «Холодна війна – 2». Крах біполярного світу та міжнародні відносини наприкінці 80-х – на початку 90-х років ХХ століття.

Міжнародні аспекти революції в Ірані. Афганська проблема. Загострення радянсько-американських відносин. Проблема «євrorакет». Доктрина Рейгана. Міжнародні наслідки подій в Нікарагуа та Сальвадорі. Перебудова в СРСР та зовнішня політика. Поліпшення радянсько-американських відносин. Міжнародні аспекти німецького об'єднання.

6. Базові теорії європейської інтеграції.

Міжурядовий підхід до європейської інтеграції (С. Гофман, А. Мілоурд). Е. Моравчік і становлення ліберального міжурядового напрямку дослідження

європейської інтеграції як міждержавної взаємодії. Функціоналізм (Д. Мітрані) та неофункціоналізм (Е. Хасс, Л. Лінберг, У. Селдонц, У. Матлі) про наднаціональний характер європейської інтеграції. Федералізм як теоретична модель європейської інтеграції. Плюралістична концепція інтеграції К. Дойча. Теорія «європеїзації» (М. Шмідт, Ф. Шміттер) про повноваження ЄС у різних сферах суспільного життя. Теорія «багаторівневого управління» або «управління через мережі» (Б. Колер-Кох, Г. Маркс): інтеграція як одночасний процес на національному, транснаціональному та регіональному рівнях.

БЛОК 14. Розв'язання задач у сфері міжнародних відносин із використанням цифрових технологій, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

1. Протокол у дипломатичній службі.

Форми визнання держави (нового уряду). Протокол заходів щодо встановлення дипломатичних відносин. Порядок призначення та відкликання голів дипломатичних представництв. Церемоніал вручення вірчих грамот. Особливості церемоніалу в країнах з монархічною формою правління. Практика церемоніалу України. Протокольні візити. Поняття дипломатичного корпусу. Порядок акредитації дипломатів у країні перебування. Дуайєн дипкорпусу. Протокольні обов'язки дуайєна. Порядок участі дипломатів в офіційних заходах. Уміння дипломатів аналізувати міжнародну ситуацію та збирати необхідну інформацію з використанням достовірних джерел.

2. Планування та проведення переговорів.

Види переговорів: офіційні та ділові, двосторонні і багатосторонні. Підготовка до переговорів. Визначення кількісного і персонального складу делегацій, місця, дати та часу проведення переговорів. Вимоги до оформлення приміщення. Вибір мови спілкування під час переговорів. Порядок розсадки учасників за столом. Правила робочої процедури. Використання аудіо-та відеотехніки. Етикет ведення переговорів. Письмове оформлення результатів засідань. Підведення підсумків переговорів, бесід.

3. Протокольне реагування на окремі події.

Обов'язки протокольних служб по обліку подій, що вимагають протокольного реагування, поздоровлень і співчуттів, що надходять на власну адресу. Протокольне забезпечення діяльності ООН. Поздоровлення зарубіжних партнерів з приводу їхніх національних свят. Участь дипломатичного корпусу в офіційних заходах, присвячених державному святу країни перебування. Заходи, що проводяться дипломатичними представництвами у зв'язку з національними святами своїх країн. Поздоровлення зарубіжних партнерів з нагоди Нового року, Різдва, дня народження (іменин), призначення на нову посаду і інших подій. Висловлення співчуття. Відвідування посольств і розпис у книзі співчуттів, направлення відповідних телеграм. Проведення жалобних заходів та участь у них.

4. Норми сучасної етикету і особливості національної психології і ділової етики.

Офіційний мовний етикет. Універсальні мовні етикетні формули. Культура офіційного спілкування по телефону. Етикет офіційної кореспонденції. Звертання, вітання знайомство. Значення і застосування дворянських, офіційних і церковних титулів. Знайомство з посередником і самопредставлення. Візитна картка. Призначення візитної картки. Правила оформлення. Практика застосування: знайомство, вираз подяки, співчуття, від'їзд з країни, запрошення на прийом, зміна адреси та інше. Етикетні норми користування візитною карткою. Дарування подарунків і сувенірів. Вибір, правила вручення і прийому подарунків і сувенірів. Облік протокольної ієрархії в делегації зарубіжних партнерів при обміні подарунками. Універсальні і неприпустимі подарунки та сувеніри. Відмова від подарунка. Дарування квітів. Вибір квітів, складання букета. Правила вручення і прийому. Зовнішній вигляд офіційної особи, його відповідність місця, часу і характеру події. Вимоги, що пред'являються офіційному чоловічому і жіночому костюмам. Знання і врахування національних особливостей як умова плідної співпраці представників різних культур. Національні особливості етикету США, Великобританії, Німеччини, Франції, Італії, Польщі, Китаю, Японії, арабських країн. Протокол в багатосторонній дипломатії. Форми багатосторонньої дипломатії. Підготовка та порядок проведення міжнародної конференції.

БЛОК 15. Роль міжнародних документів і угод у розв'язанні спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

1. Структура та роль ООН у міжнародних відносинах.

Передумови та історія створення ООН. Місце та роль ООН у роки «холодної війни». Мета та принципи діяльності ООН. Функції та основні напрямки діяльності Генеральної Асамблеї ООН. Структура та основні форми/методи роботи Ради Безпеки ООН. Напрямки діяльності та механізм прийняття рішень у Радбезі ООН. Проблеми реформування ООН.

2. Євроінтеграційні міжнародні організації.

Принципи та інституційна структура ЄС. Функції та діяльність Європейської Комісії. Структура та система прийняття рішень Ради Міністрів ЄС, повноваження та формування Європарламенту. Європейський Суд. Етапи розширення ЄС. Європейська політика сусідства. Рада Європи – принципи діяльності. Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ). Діяльність Європейського суду з прав людини. Комітет міністрів Ради Європи.

3. Економічна, політична та інституційна інтеграція в Європі.

Три етапи та опори в розвитку ЄС. Існування в рамках трьох європейських спільнот (ЄОВС, Євроатом, ЄЕС) - перший етап становлення ЄС. Економічна інтеграція як перша опора європейської інтеграції. Спроби поширення інтеграції на політичну сферу (план Фуше-1, план Фуше-2) та причини їх невдач. Гаазький саміт 1969 р. та створення Комітету політичних директорів. Франко-німецькі та франко-британські суперечності та їх вплив на процеси політичної інтеграції в Європі. Декларація про створення європейського

союзу (1981), Штутгартська декларація (1983), Єдиний європейський акт (1986) і розширення інтеграції та політичного співробітництва в Європі. Програма Європейського політичного співробітництва (ЄПС).

4. Інтеграційні процеси в Європі на сучасному етапі.

Маастрихтський договір і трансформація європейських спільнот в Європейський Союз (ЄС). Наступність Маастрихтського договору стосовно попередніх установчих актів. Формування спільної зовнішньої політики та політики безпеки країн-членів - наступний етап та друга опора в розвитку ЄС. Рішення Мадридської зустрічі (1995), Брюссельської конференції (1997), Амстердамського саміту та формування нової архітектури європейської безпеки в контексті розширення НАТО. ЄС, ЗЄС і НАТО. Шенгенські домовленості та процесі європейської інтеграції. Правове співробітництво (гармонізація правових систем країн-членів та внутрішньої політики) - третя опора ЄС. Прийняття Конституції Європейського Союзу та криза її ратифікації. Лісабонський договір (2009) та його значення для подальшого розвитку та розширення Європейського Союзу.

БЛОК 16. Національні інтереси України, діяльність по основних напрямках.

1. Національні інтереси незалежної України. Доктрина національної безпеки.

Сукупність національних інтересів незалежної української держави. Основні фактори національної безпеки. Доктрина національної безпеки України. Реальні й потенційні загрози безпеці України. Внутрішні й зовнішні аспекти безпеки. Військові й невійськові аспекти безпеки. Міжнародна система гарантій безпеки. Ядерне роззброєння України. Ставка на мінімально достатні звичайні збройні сили. Україна і режим нерозповсюдження ядерних озброєнь.

2. Діяльність України у міжнародних організаціях.

Україна в ООН. Участь України у Раді Безпеки ООН. Україна та її позиція у Генеральній Асамблеї ООН. Співробітництво України в рамках ЮНЕСКО. Співробітництво України з Світовим Банком та МВФ. Україна в ЧАЕС та ГУАМ. Співробітництво України з ЄС та НАТО. Співробітництво між Україною та Радою Європи. Україна та ОБСЄ: сучасний стан та перспективи співробітництва.

3. Європейський та євроатлантичний напрямки зовнішньої політики України. Відносини з США.

Інтеграція до Європейського співтовариства - пріоритет зовнішньої політики України. Етапи відносин Україна - ЄС. Угода про асоціацію з ЄС. Діалог Україна - ЄС на сучасному етапі. Відносини України з НАТО. Участь України в програмі «Партнерство заради миру». Хартія «Україна – НАТО». Інтенсифікований діалог. Сучасний стан співробітництва України і НАТО. Основні етапи розвитку українсько-американських відносин. Проголошення стратегічного партнерства України й США. Порядок денний двосторонніх

відносин на сучасному етапі. Допомога з боку США за часів російської агресії.

4. Політика США щодо незалежної України у 1990-ті роки.

Адміністрація Дж. Буша та «українське питання» у період дезінтеграції СРСР. Дипломатичне визнання України Сполученими Штатами. «Ядерна проблема» та американо-українські відносини у 1992-1993 рр. Поворот до багатостороннього співробітництва в американо-українських відносинах (1994-1996 рр.). Місце України у регіональній політиці США. Інтереси України та американська стратегія розширення євроатлантичного співтовариства. Політичне, економічне, військове, гуманітарне, космічне співробітництво США й України. «Стратегічне партнерство» Вашингтону та Києва.

5. Зовнішня політика США у ХХІ столітті.

Події 11 вересня 2001 р. та їх вплив на зовнішню політику США. «Війна з терором». Занурення у регіон Великого Близького Сходу. Відносини з Росією. Відносини з Україною, Помаранчева революція. Підсумки зовнішньополітичної діяльності адміністрації президента Дж. Буша - мол. Концептуальні основи зовнішньої політики адміністрації президента Б. Обама. Місце регіону Близького Сходу. Спроба переносу акценту на АТР, відносини з КНР. Відносини з Кубою. США та Іран. Адміністрація Обама та початковий етап агресії Росії проти України. Специфіка зовнішньополітичної діяльності адміністрації президента Д. Трампа. Спільне та відмінне з зовнішньою політикою попередньої адміністрації. Вплив поглядів Трампа на міжнародну політику країни. Боротьба різних підходів усередині адміністрації. Відносини з ЄС та партнерами по НАТО. Відносини з Росією. Відносини з Україною.

6. Постійні (дипломатичні) представництва України за кордоном.

Дипломатичні представництва України. Структура та функції дипломатичних представництв. Роль дипломатичного корпусу у налагодженні відносин між представниками різних держав. Поняття дипломатичного рангу. Різниця між класом і рангом. Дипломатичні ранги згідно Указу Президента України «Щодо положення про дипломатичну службу в Україні» від 16 липня 1993 р. Встановлення дипломатичних відносин: де-юре, де-факто (ad hoc), умови і характеристики кожного. Порядок відкриття дипломатичних представництв: агреман та вірча грамота. Випадки закриття представництв. Головні функції дипломатичних представництв. Особливості функціонування українських консульських установ за кордоном для просування національних інтересів на міжнародній арені. Дипломатичні привілеї і імунітети.

БЛОК 17. Пошукоосвітніх ресурсів при самостійному визначенні освітніх цілей та навчанні: кейси суб'єктів міжнародних відносин та вирішення суперечок.

1. Поняття, предмет, функції, етапи формування міжнародного права

Предмет та функції міжнародного права. Історичні етапи формування міжнародного права. Джерелознавство та історіографія міжнародного права.

Міжнародне право як правова система. Система сучасного міжнародного права, його галузі та інститути. Співвідношення міжнародного публічного і міжнародного приватного права. Співвідношення національного і міжнародного права. «Трикутник» міжнародне право – міжнародні відносини – зовнішня політика. Співвідношення норм міжнародного права та норм національного законодавства України про зовнішньополітичну діяльність.

2. Джерела міжнародного права

Види норм міжнародного права. Норми «juscogens». Загальновизнаний перелік джерел міжнародного права. Міжнародний договір – основне джерело міжнародного права. Порядок укладання, форми, структура, мова та найменування міжнародних договорів. Класифікація міжнародних договорів за законодавством України. Підписання та ратифікація, анулювання та денонсація міжнародних договорів. Міжнародний звичай. Принципи міжнародного права. Проблема екстериторіальної та екстратериторіальної дії норм права. Джерела міжнародного права: пошук у сучасних електронних пошукових системах.

3. Суб'єкти міжнародного права

Поняття та види суб'єктів міжнародного права. Держави – основні суб'єкти міжнародного права. Міжнародна правосуб'єктність націй та народів, які борються за незалежність. Міжнародні міжурядові організації – похідні (вторинні) суб'єкти міжнародного права. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу. Проблема міжнародної правосуб'єктності державоподібних утворень. Проблема міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб та неурядових організацій. Інститут визнання в міжнародному праві. Процедура визнання іноземних держав за законодавством України. правонаступництво в міжнародному праві. правонаступництво України щодо міжнародних договорів: джерела та історіографія.

4. Міжнародно-правовий механізм вирішення міжнародних суперечок

Міжнародні суперечки та засоби їх вирішення. Поняття «ситуація» і «суперечка» в міжнародному праві. Поняття «сили» в міжнародному праві та умови її застосування. Поняття «війна» в міжнародному праві. Принцип мирного вирішення міжнародних суперечок. Миротворчі місії ООН. Безпосередні переговори, посередництво, добрі послуги. Міжнародна процедура з примирення. Вирішення суперечок у міжнародних організаціях. Інструменти ОБСЄ з мирного врегулювання суперечок. Багатосторонні групи з мирного врегулювання. Міжнародний арбітраж. Міжнародне правосуддя в механізмі вирішення міжнародних суперечок. Міжнародні судові інституції: юридична природа, види, юрисдикція. Організаційно-правове забезпечення представництва інтересів України в міжнародних судових інституціях.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

БЛОК 1. Природа міжнародних відносин та регіонального розвитку, крізь теоретичні дослідження міжнародних відносин та світової політики.

1. Школа «політичного ідеалізму».
2. Школа «політичного реалізму».
3. Виникнення та формування неоліберальних ідей.
4. Головні ідеї представників неоконсерватизму.
5. Політичні ідеї представників доктрини глобалізму.
6. Основні ідеї сучасного націоналізму.

БЛОК 2. Міжнародна безпека та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

1. Арабо-ізраїльський конфлікт та близькосхідний мирний процес.
2. Проблеми регіональної безпеки в зоні Перської затоки.
3. Проблема ісламського фундаменталізму та радикалізму на Близькому Сході.
4. «Арабська весна» та проблеми близькосхідної безпеки.
5. Регіональні організації на Близькому Сході та їхня роль у подоланні проблем регіональної безпеки.

БЛОК 3. Міжнародне співробітництво та взаємодія між міжнародними акторами.

1. Діяльність ООН на світовій арені.
2. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній та Південній Америці, Африці.
3. Особливості розвитку інтеграційних процесів у Латинській Америці у другій половині ХХ століття.
4. Становлення та розвиток міжамериканської системи відносин у другій половині ХХ століття.
5. Організація американських держав (ОАД): основні етапи становлення та її роль в країнах Західної півкулі.

БЛОК 4. Зовнішня політика держав та взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою.

1. Обертання країн Східної Європи з суб'єкта на об'єкт міжнародних відносин наприкінці 40-х – у 70-х роки ХХ століття.
2. Східна Європа в роки антирозрядки та радянської перебудови.
3. Українсько-російські конфлікти.
4. Чорноморський регіон у зовнішній політиці України.
5. Політика США щодо країн Латинської Америки у 60-90 роки ХХ століття.
6. Особливості зовнішньої політики провідних країн Латинської Америки наприкінці ХХ століття.

БЛОК 5. Природа та механізми міжнародних комунікацій.

1. Протокол і етикет – культура міжнародного спілкування.
2. Протокол – упорядкована ієрархія.
3. Служба протокольного забезпечення України
4. Символи державного суверенітету у світі та в Україні.
5. Культура гостинності. Гостьовий етикет.

БЛОК 6. Взаємодії окремих країн та регіонів.

1. Основні напрямки зовнішньої політики Великої Британії наприкінці 40-х – у 80-х рр. ХХ ст.
2. Зовнішня політика Великої Британії у 1990-і роки - на сучасному етапі.
3. Зовнішня політика Франції наприкінці 40-х – у 80-х рр. ХХ ст.
4. Зовнішня політика Франції у 1990-і роки - на сучасному етапі.
5. Зовнішня політика Німеччини у 1990-і роки - на сучасному етапі.

БЛОК 7. Аналіз міжнародної ситуації, джерела інформації про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

1. Євроінтеграційні проекти першої половини ХХ ст.
2. Передумови та початок інтеграційних процесів в Європі після Другої світової війни
3. Зовнішня політика республіканських адміністрацій Р. Рейгана та Дж. Буша.
4. Зовнішня політика США при адміністрації У. Клінтона.
5. Політика США на пострадянському просторі. Америко-російські відносини у 1990-ті роки.

БЛОК 8. Зовнішня політика України та інших держав і регіональних систем.

1. Геополітичне становище України. Концепція, основні принципи й пріоритети зовнішньої політики незалежної України.
2. Зовнішня політика КНР.
3. Зовнішня політика Японії.
4. Зовнішня політика Індії та Пакистану.
5. Зовнішня політика Ісламської Республіки Іран.
6. Зовнішня політика Туреччини.

БЛОК 9. Проблеми міжнародних відносин крізь сучасні теорії та концепції.

1. «Біологізація» міжнародних відносин.
2. Системний підхід до міжнародних відносин.
3. Функціоналізм.
4. Доктрина фемінізму: сутність та представники.

БЛОК 10. Іноземна мова на професійному рівні.

1. United Nations Communications. Formal letters. Informal Letters. Verbal Notes.
2. Diplomatic Communications between States. Memoranda. Personal Notes. Communiqué.
3. Other Diplomatic Acts. Agreement. Aggregation. Letters of Credence and Recall. Consular Commission and Exequatur.
4. On the Job Market. Networking.

БЛОК 11. Прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав.

1. Зовнішня політика країн Центральної та Південно-Східної Європи у 90-х роках ХХ століття.
2. «Східний» напрямок зовнішньої політики країн ЦСЄ та ПСЄ на сучасному етапі.
3. Відносини країн ЦСЄ та ПСЄ з ЄС та НАТО на сучасному етапі.

БЛОК 12. Навички перекладу з фахової тематики.

1. Business across Cultures.
2. Business Correspondence.

БЛОК 13. Дискусії з проблем міжнародних відносин.

1. «Холодна війна» в Європі у другій половині 1940-х років.
2. Відносини великих держав наприкінці 1950-х – на початку 1960-х років.
3. Війна у В'єтнамі та мирне врегулювання.
4. «Розрядка» в міжнародних відносинах 1970-х років.
5. «Холодна війна – 2». Крах біполярного світу та міжнародні відносини наприкінці 80-х – на початку 90-х років ХХ століття.
6. Базові теорії європейської інтеграції.

БЛОК 14. Розв'язання задач у сфері міжнародних відносин із використанням цифрових технологій, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

1. Протокол у дипломатичній службі.
2. Планування та проведення переговорів.
3. Протокольне реагування на окремі події.
4. Норми сучасної етикету і особливості національної психології і ділової етики.

БЛОК 15. Роль міжнародних документів і угод у розв'язанні спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

1. Структура та роль ООН у міжнародних відносинах.
2. Євроінтеграційні міжнародні організації.
3. Економічна, політична та інституційна інтеграція в Європі.
4. Інтеграційні процеси в Європі на сучасному етапі.

БЛОК 16. Національні інтереси України, діяльність по основних напрямках.

1. Національні інтереси незалежної України. Доктрина національної безпеки.
2. Діяльність України у міжнародних організаціях.
3. Європейський та євроатлантичний напрямки зовнішньої політики України. Відносини з США.
4. Політика США щодо незалежної України у 1990-ті роки.
5. Зовнішня політика США у XXI столітті.
6. Постійні (дипломатичні) представництва України за кордоном.

БЛОК 17. Пошук освітніх ресурсів при самостійному визначенні освітніх цілей та навчанні: кейси суб'єктів міжнародних відносин та вирішення суперечок.

1. Поняття, предмет, функції, етапи формування міжнародного права
2. Джерела міжнародного права
3. Суб'єкти міжнародного права
4. Міжнародно-правовий механізм вирішення міжнародних суперечок

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БЛОК 1. Природа міжнародних відносин та регіонального розвитку, крізь теоретичні дослідження міжнародних відносин та світової політики.

- Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : Новий Світ–2000, 2017. 796 с.
- Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги - XXI, 2019. 271 с.

БЛОК 2. Міжнародна безпека та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

- Захарченко А.М. Реконфігурація регіональних альянсів на Близькому та Середньому Сході після «Арабської весни». *Політикус*. 2022. № 1. С. 140-147.
- Захарченко А.М. Політика адміністрації ДжоБайдена на Близькому Сході. *Вісник Львівського університету. Серія: Філософсько-політологічні студії*. 2022. № 43. С. 255-263.
- Пашков В., Міщенко В. Близький Схід на перетині геополітичних інтересів великих держав. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2021. № 1(9). С. 18-33.

БЛОК 3. Міжнародне співробітництво та взаємодія між міжнародними акторами.

Гаврилова Н.В. Зовнішня політика країн Латинської Америки. Маріуполь: МДУ, 2020. URL: http://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/2584/1/np_zovnishnia_polityka.pdf

Жукорська Я. М. Історія виникнення та становлення миротворчої діяльності ООН. *Часопис Київського університету права*. 2020. №4. С. 423-427.

Європейський Союз у міжнародних відносинах: навч. посіб. / В. В. Корпійка, С. О. Маковський, М. А. Миронова ; за заг. ред. В. В. Копійки. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.

БЛОК 4.Зовнішня політика держав та взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою.

Історія країн Латинської Америки. Острівні країни Карибського басейну. Гайана, Суринам, Гвіана: навч. пос. / І.А. Піддубний. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 192 с. <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/6093?show=full&locale-attribute=en>

Окорокова В. В. Новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки (з 1945 року): навчальний посібник. Одеса, 2022. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/13487/1/Okorokova%20Vira%20Viktorivna.pdf>

Хилько О. Конкурентна боротьба ЄС і Росії на просторі спільного сусідства. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*, 2014, 120, І.

Томпсон Е. Трубадури імперії. Російська література і колоніалізм. К: Наш формат, 2023.

БЛОК 5.Природа та механізми міжнародних комунікацій.

Кубко В.П. Система стратегічних комунікацій у міжнародних відносинах. *Національний університет “Одеська політехніка”*. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції “Актуальні проблеми міжнародних відносин”, м. Дніпро, 17-18 листопада 2023 р. С.56-58.

Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Дипломатична та консульська служба : навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2022. 178 с.

Побле Д. К. Труднощі на шляху європеїзації державної служби України. *Європейська інтеграція в контексті світових глобалізаційних процесів: Матеріали VIII щорічної науково-практичної конференції, 19 грудня 2019 р.* / за заг. ред. М. М. Іжі, В. М. Кривцової. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. С. 193-198.

БЛОК 6. Взаємодії окремих країн та регіонів.

Кудряченко А.І., Мартинов А.Ю. Глобальні виміри зовнішньої політики Німеччини (2005 – 2021 рр.) : калейдоскоп подій: монографія. Київ. 2022. 563 с.

Орлик В. Зовнішньополітичні пріоритети нового уряду Великої Британії. Національний інститут стратегічних досліджень. 2022. 14 с.

Скічко І.А., Теміров Ю.Т. Пріоритети зовнішньої політики Франції за часів Е. Макрона. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. том 2. № 12. 2020. С. 124-129.

БЛОК 7. Аналіз міжнародної ситуації, джерела інформації про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

Бегма В., Шемаєв В., Радов Д. Нові напрями військово-технічного співробітництва Україна – США. *Стратегічні пріоритети*. 2019. №3–4. С. 76–82.

Жигайло В.М. Місце США на міжнародній арені в 21 столітті. *Politicus*. 2017. Вип. 4. С. 107-112.

Європейський Союз у мінливому світі. К.: О. Зень, 2022. 221 с.

Європейський Союз у міжнародних відносинах. навч. посіб. за ред. В. В. Копійки. К., ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.

Овчаренко О. Історія європейської інтеграції: навчальний посібник / Овчаренко О., Сухушина О., Земзюліна Н. Черкаси: Вертикаль, 2021. 302 с.

БЛОК 8. Зовнішня політика України та інших держав і регіональних систем.

Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Х.: Віват, 2020. 256 с.

Корсунський С. Як будувати відносини з країнами Азії. Економіка, дипломатія, культурні особливості. Х.: Віват, 2021. 288 с.

Стратегічна культура та зовнішня політика України / Під заг. ред. І. М. Коваля, О. І. Брусилівської, В. А. Дубовика. – Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2017. 264 с.

БЛОК 9. Проблеми міжнародних відносин крізь сучасні теорії та концепції.

Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : «Новий Світ–2000», 2017. 796 с.

Куц Г. Перипетії формування ідей націоналізму в європейському політичному дискурсі. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2023. № 2(16). С. 249-260.

Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: у 2-х томах / за ред. Н.М. Хоми. Львів: «Новий світ – 2000». 2017.

БЛОК 10. Іноземна мова на професійному рівні.

Borisenko I.I., Yevtushenko L.I., Daineko V.V.
English in international documents and diplomatic correspondence. Kyiv, 2013. 343с.

Goldstein J., Pevenhouse J. International Relations. The Tenth Edition. Pearson, 2014. 520 p.

Diplomatic Handbook. Feltham R. G. – 11th edition. Longman, 2015. 200 p.

БЛОК 11. Прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав.

Корсак Р. Історія українсько-чеських відносин. Ужгород, 2016.

Літра Л., Чхіквадзе І. Перспектива членства в ЄС для Грузії, Молдови та України: неможлива, забута чи прихована? К.: Інститут світової політики, 2016.

Лускалова К. Є. Україна-Румунія: Сучасні тенденції двосторонніх відносин. Київ, 2017.

Хилько О. Конкурентна боротьба ЄС і Росії на просторі спільного сусідства. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*, 2014, 120, І.

БЛОК 12. Навички перекладу з фахової тематики.

Набока О.М., Джуматій О.О., BusinessEnglish. Part 1. Метод. посіб. Одеса: Фенікс, 2014. 108 с.

Набока О.М., Джуматій О.О. BusinessEnglish. Part 2. Метод. посіб. Одеса: Фенікс, 2014. 125 с.

БЛОК 13. Дискусії з проблем міжнародних відносин.

Брусиловська О.І. Особливості сучасного підходу Китаю до країн Чорноморського регіону. *Чорноморський регіон у світовій політиці: актори, чинники, сценарії майбутнього: монографія* / під ред. О. І. Брусиловська, В. А. Дубовик, І. М. Коваль, Одеса: ОНУ, 2020. С. 118-143.

Брусиловська О.І. Переосмислення міжнародної сили РФ. *Глобальні тренди міжнародних відносин: монографія*. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, Вадекс, 2020. С. 194-226.

Історія міжнародних відносин : підруч. / під ред. І.В. Алексеєнко, А.Х. Маргулов, І.А. Єремєєва, М.В. Несправа. Дніпро : ДДУВС, 2020. 228 с.

Міжнародні відносини та зовнішня політика в еру «пост-правди» : монографія / ред. О. Брусиловська та інші. К.: Вадекс, 2018. 368 с.

БЛОК 14. Розв'язання задач у сфері міжнародних відносин із використанням цифрових технологій, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

Побле Д. К. Труднощі на шляху європеїзації державної служби України. *Європейська інтеграція в контексті світових глобалізаційних процесів: Матеріали VIII щорічної науково-практичної конференції, 19 грудня 2019 р.* / за заг. ред. М. М. Іжі, В. М. Кривцової. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. С. 193-198.

Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол: підручник. Київ: Знання, 2017. 326 с.

Турчин Я.Б., Дорош Л.О., Івасечко О.Я. Дипломатична та консульська служба : підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 332 с.

БЛОК 15. Роль міжнародних документів і угод у розв'язанні спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

Європейський Союз у мінливому світі. К.: О. Зень, 2022. 221 с.

Максименко І. В., Кузьмін Д. В. Східне партнерство. *Європейський Союз у міжнародних відносинах*: навч. посіб. / В. В. Корпійка, С. О. Маковський, М. А. Миронова ; за заг. ред. В. В. Копійки. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. С. 259-282.

Овчаренко О. Історія європейської інтеграції: навчальний посібник / Овчаренко О., Сухушина О., Земзюліна Н. Черкаси: Вертикаль, 2021. 302 с.

Шабо Ф. Історія ідеї Європи. К.: Либідь, 2020. 352 с.

БЛОК 16. Національні інтереси України, діяльність по основних напрямках.

Бегма В., Шемаєв В., Радов Д. Нові напрями військово-технічного співробітництва Україна – США. *Стратегічні пріоритети*. 2019. №3–4. С. 76–82.

Дубовик В.А. Американсько-українські відносини (1991-2017). *Стратегічна культура та зовнішня політика України* / за заг. редакцією І.М. Ковалю, О.І. Брусилівської, В.А. Дубовика. Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2017. С.120-137.

Захарченко А.М. Відносини між США та ЄС в контексті проблем безпеки Близького Сходу в період президентства Д. Трампа. *Політичне життя*. 2020. № 1. С. 96-101

Жигайло В.М. Місце США на міжнародній арені в 21 столітті. *Politicus*. 2017. Вип. 4. С. 107-112.

БЛОК 17. Пошук освітніх ресурсів при самостійному визначенні освітніх цілей та навчанні: кейси суб'єктів міжнародних відносин та вирішення суперечок.

Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. Одеса : Видавництво «Юридика». 2023. 252 с.

Антонович М. М. Міжнародне право: Навчальний посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Юрінком Інтер. 2021. 384 с.

Критерії оцінювання

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Здобувач освіти		
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/ розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання

	та незначні помилки	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни